

8. Strelchenko O. H. (2012). Spetsyfika prostupku yak skladovoi chastyny administratyvnoho deliktu. [Specificity of misconduct as a component of an administrative tort]. *Pravo i suspilstvo*, 3, 137–143. [in Ukrainian].
9. Oriekhov O. I. (2012). perehliad sprav pro administratyvne pravoporushennia: problemni pytannia ta shliakhy yikh vyrishennia. [Review of administrative offense cases: problematic issues and ways to resolve them]. *Pravo i suspilstvo*, 3, 149–154. [in Ukrainian].
10. Konstytutsiia Ukrainy. (1996, June 28). Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 № 254k/96-VR. [in Ukrainian].
11. Pro prokuraturu. (2014, October 14). [About the prosecutor's office]. Zakon Ukrainy. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> [in Ukrainian].
12. Kodeks pro administratyvni pravoporushennia. (1984, December 07). [Code of Administrative Offenses]. Zakon Ukrainy. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#top> [in Ukrainian].
13. Pro Natsionalnu politsiiu (2015, July 02). [About the National Police]. Zakon Ukrainy. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/find?text> [in Ukrainian].
14. Pro operativno-rozshukovu diialnist (1992, February, 18). Zakon Ukrainy. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text> [in Ukrainian].
15. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy (2012, April 13). [Criminal Procedure Code of Ukraine]. Zakon Ukrainy. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text> [in Ukrainian].
16. Pro Derzhavnu kryminalno-vykonavchu sluzhbu Ukrainy (2005, June 23). [About the State Penitentiary Service of Ukraine]. Zakon Ukrainy. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2713-15> [in Ukrainian].
17. Teremetskyi V. I. Perspektyvy zakonodavchoho rozshyrennia mezh sudovoho kontroliu za diialnistiu natsionalnoi hvardii Ukrainy [Perspectives of the Legislative Expansion of the Restrictions of Judicial Control over the Activities of the National Guard of Ukraine]. *Derzhava i pravo*. 2016. № 74. Seriya: yurydychni nauky. S. 82–87 [in Ukrainian].
18. Pro orhany ta osib, yaki zdiisniuiut prymusove vykonannia sudovykh rishen i rishen inshykh orhaniv (2016, June 02). [On bodies and persons carrying out compulsory execution of court decisions and decisions of other bodies]. Zakon Ukrainy. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19#Text> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 18.05.2021

УДК 342.9

Мозговий Олександр Олександрович,
кандидат юридичних наук, адвокат
alexandrmozgovoy18@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-2836-7595>

МІЖНАРОДНІ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ: ДОСВІД ЯПОНІЇ ТА США ЯК ОСНОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ

У науковій статті доводиться, що міжнародний досвід формування та імплементації земельної політики є незамінним джерелом для пошуку оптимальних рішень і розробки вітчизняних правових інструментів. Порівняльний аналіз моделей країн із різними географічними, історичними та правовими традиціями дозволяє виокремити універсальні принципи ефективного управління та уникнути помилок, допущених іншими державами.

Встановлено, що в Японії формування та реалізація земельної політики є самостійним напрямом діяльності уповноважених державою суб'єктів. За структурно-функціональним контекстом вона максимально наближена до вітчизняної практики, проте кардинально відрізняється від неї системністю, чіткою орієнтацією на довгострокове планування, а також високим рівнем інтеграції державних і приватних механізмів управління.

З'ясовано, що Японська модель формування та реалізації земельної політики характеризується практикоорієнтованим спрямуванням, оскільки її ключовим змістом є не лише стратегічне планування, а й комплекс конкретних заходів, спрямованих на ефективне використання, управління та відновлення земельних ресурсів. Вона інтегрує необхідність забезпечення сталого міського розвитку, сільськогосподарського землекористування, лісового господарства та раціоналізації землеволодіння.

Наголошено, що від США доцільно перейняти підхід децентралізації, який дозволяє органам місцевого самоврядування визначати власні правила землекористування відповідно до локальних особливостей. Це підвищить відповідальність органів влади та врахує інтереси територіальних громад.

Виокремлено низку позитивних практик, які є не тільки цікавими та актуальними для впровадження в Україні, а й визначаються як необхідність.

Ключові слова: міжнародний досвід, національна імплементація, державна політика, реалізація державної політики, формування державної політики, земельні ресурси, земельні відносини.

Mozhoviy O. INTERNATIONAL LAND RESOURCE MANAGEMENT STRATEGIES: THE EXPERIENCE OF JAPAN AND THE USA AS A BASIS FOR NATIONAL IMPLEMENTATION

The scientific article proves that international experience in the formation and implementation of land policy is an

indispensable source for finding optimal solutions and developing domestic legal instruments. A comparative analysis of models of countries with different geographical, historical and legal traditions allows us to identify universal principles of effective management and avoid mistakes made by other states.

It is established that in Japan the formation and implementation of land policy is an independent direction of activity of subjects authorized by the state. In terms of structural and functional context, it is as close as possible to domestic practice, but it is fundamentally different from it in its systematicity, clear orientation towards long-term planning, as well as a high level of integration of public and private management mechanisms.

It was found that the Japanese model of land policy formation and implementation is characterized by a practice-oriented direction, since its key content is not only strategic planning, but also a set of specific measures aimed at the effective use, management and restoration of land resources. It integrates the need to ensure sustainable urban development, agricultural land use, forestry and rationalization of land tenure.

It was emphasized that it is advisable to adopt the decentralization approach from the USA, which allows local governments to determine their own land use rules in accordance with local characteristics. This will increase the responsibility of authorities and take into account the interests of territorial communities.

A number of positive practices are identified that are not only interesting and relevant for implementation in Ukraine, but are also defined as a necessity.

Key words: international experience, national implementation, state policy, implementation of state policy, formation of state policy, land resources, land relations.

Постановка проблеми. Ефективне управління земельними ресурсами є фундаментальною передумовою сталого економічного розвитку, забезпечення продовольчої безпеки та раціонального природокористування будь-якої держави. Для України, яка перебуває на етапі глибоких інституційних та економічних перетворень у сфері земельних відносин, питання формування та впровадження сучасної, прозорої та ефективної державної політики набуває стратегічного значення. Відсутність усталених і перевірених часом механізмів державного регулювання та неузгодженість законодавчої бази створюють низку ризиків, пов'язаних із нецільовим використанням земель, тінізацією ринку та екологічною деградацією. У цьому контексті міжнародний досвід формування та імплементації земельної політики є незамінним джерелом для пошуку оптимальних рішень і розробки вітчизняних правових інструментів. Порівняльний аналіз моделей країн із різними географічними, історичними та правовими традиціями дозволяє виокремити універсальні принципи ефективного управління та уникнути помилок, допущених іншими державами.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика адміністративно-правового регулювання земельних відносин та використання зарубіжного досвіду є предметом постійної уваги науковців. Загальні аспекти земельної політики, права власності та земельного кадастру досліджували такі українські науковці, як А.М. Третяк, В.В. Янчук, О.І. Марусяк, Д.С. Добряк. Питання міжнародного досвіду управління земельними ресурсами вивчали М.М. Федоров, Л.А. Яценко, А.А. Гордієнко та інші.

Водночас, комплексний порівняльний аналіз двох кардинально відмінних моделей – Японії (країни з обмеженим земельним фондом, високою щільністю населення та унікальною історією землекористування) та Сполучених Штатів Америки (федеративної держави з великими територіями, розвиненим приватним ринком землі та акцентом на місцевому самоврядуванні) – залишається недостатньо розкритим у контексті його прямої імплементації в національне законодавство України. Потреба в систематизації конкретних інструментів та механізмів, які можуть бути адаптовані до українських реалій, визначають предмет наукового дослідження.

Метою статті є комплексний порівняльний аналіз міжнародних стратегій формування та впровадження державної політики у сфері земельних відносин на прикладі Японії та США для визначення перспективних механізмів їхньої адаптації та імплементації в законодавство та систему управління земельними ресурсами України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Обмежені земельні ресурси в Японії сприяли створенню механізмів примусу до використання земель. Так, сільськогосподарський комітет – у випадку невикористання або іншого неправильного використання – може звернутися до голови території, щоб він надав рекомендації для власника. Якщо власник не організує правильне використання землі, то він повинен провести переговори із корпорацією про продаж або передачу землі в оренду [1].

Між тим зауважимо, що в цій країні діє Основний закон про землю (від 22 грудня 1989 року № 84, зі змінами та доповненнями). Метою цього Закону є сприяння заходам у сфері земельних відносин у всебічному порядку шляхом визначення базових принципів землекористування та уточнення обов'язків власників або правовласників землі, національного уряду, місцевих органів влади, бізнесу та мешканців Японії у цій сфері, а також роз'яснення основних питань, що стосуються земельних заходів. Це включає: сприяння адекватному використанню переваг землі; забезпечення належного стану навколишнього середовища сьогодні та в майбутньому; правильне використання та управління землею, що сприяє запобіганню стихійним лихам, заходам з ліквідації наслідків катастроф, відновленню та реконструкції; а також полегшення операцій із землею та формування розумних цін на землю для сприяння вищезазначеним заходам, тим самим оживляючи місцеві громади, забезпечуючи сталий розвиток суспільства та сприяючи покращенню стабільності повсякденного життя мешканців Японії та здоровому розвитку національної економіки [2].

Зокрема національний та місцеві уряди відповідають за всебічну розробку та реалізацію заходів щодо землі відповідно до базових принципів землекористування (наприклад, «земля повинна використовуватися або управлятися належним чином відповідно до природних, соціальних, економічних та культурних умов регіону», «земля повинна використовуватися або управлятися з точки зору створення сприятливого навколишнього середовища та запобігання негативним впливам на регіон», «земля повинна використовуватися або управлятися відповідно до плану використання та управління землею, який розроблено для досягнення належного та розумного використання та управління землею», «земля не повинна підлягати спекулятивним операціям», «якщо вартість землі зростає через зміни соціально-економічних умов регіону, власники або правовласники землі повинні нести «розумний тягар», виходячи з прибутків, пов'язаних із збільшенням вартості» тощо). Виконуючи ці обов'язки, уряди повинні вживати необхідних заходів для: 1) забезпечення належного використання та управління землею власниками та правовласниками землі, а також сприяти заходам для належного використання та управління землею місцевими жителями та іншими особами, крім власників; 2) поглиблення розуміння населенням базових принципів щодо землі через інформаційні та інші заходи [2].

Уточнимо, що земельними заходами, у розумінні цього Закону, є:

- формування плану використання та управління землею – для досягнення належного та розумного використання землі національний та місцеві уряди повинні розробляти необхідний план використання та управління землею, враховуючи природні, соціальні, економічні та культурні умови, включаючи перспективи населення та промисловості, а також тенденції у землекористуванні;

- забезпечення належного використання та управління землею – регульоване забезпечення житловою землею відповідно до попиту, інформування про неповність або не використані землі, контроль та ліквідація випадків неможливості встановлення власника землі тощо;

- забезпечення розвитку ринку нерухомості, формування розумних цін на землю, контроль ринкових операцій;

- регулювання прибутку від розвитку соціальної інфраструктури;

- забезпечення справедливого оподаткування;

- систематичного проведення наукових досліджень, збору інформації про кадастрові дані, стан використання та управління землею, тенденції ринку нерухомості тощо;

- інформаційна взаємодія, зокрема і з громадським сектором [2].

Тож узагальнимо наведене тезисом про те, що в Японії є спеціалізований нормативно-правовий акт, який визначає чіткі обов'язки власників, правовласників, національного та місцевих урядів, бізнесу й громадян у сфері земельних відносин, щоб забезпечити стале землекористування, охорону навколишнього середовища, регулювання ринку нерухомості та формування справедливих умов для розвитку соціальної інфраструктури.

Проте найважливішим є те, що стаття 21 цього Закону уповноважує уряд розробити земельну політику, яка має деталізувати усі вище перераховані положення. Зокрема Міністр земельних ресурсів, інфраструктури, транспорту та туризму повинен підготувати проект Основної земельної політики та подати його на рішення Кабінету Міністрів. При підготовці проекту Основної земельної політики Міністр повинен заздалегідь забезпечити врахування думок мешканців Японії та отримати висновки Національної земельної ради. Після прийняття рішення Кабінету Міністрів Міністр земельних ресурсів, інфраструктури, транспорту та туризму повинен невідкладно опублікувати Основну земельну політику [2].

Зауважимо, що оновлення Основної земельної політики Японії відбулось у на початку 2021 року, що має відповідний нормативний вияв. Структурно акт об'єктивізації її положень складається зі вступу та п'яти розділів, висвітлюючи основні питання щодо: розробки планів землекористування та управління землею; заходів забезпечення належного землекористування та управління землею; регулювання земельних операцій; проведення розслідувань та надання інформації щодо землі; узгодженості дій при реалізації відповідних заходів.

Приміром, уточнюється, що заходи для забезпечення належного використання землі поділяються на:

- 1) заходи щодо належного використання вже використовуваних земель: а) забезпечення та стимулювання належного використання земель в містах та громадах. Наприклад, для підвищення конкурентоспроможності міст здійснюватимуться заходи для реалізації концепції «Супермісто» – інтегрованого міста майбутнього, яке реалізує майбутній спосіб життя вже сьогодні. У регіонах невідкладного міського відновлення та інших аналогічних територіях, де слід стимулювати високоякісне та інтенсивне використання земель, просуватимуться міські проекти з використанням спеціальних податкових пільг, фінансової допомоги, системи спеціальних зон міського відновлення тощо. Через ці заходи забезпечуватиметься належне використання землі, включно з високоякісними офісами та готелями, комфортними, зручними та міжнародно-конкурентними. Крім того, органи влади та приватний сектор спільно створюватимуть міські простори, де люди збиратимуться та взаємодіятимуть, у комфортних зонах, що сприяють прогулянкам, з метою підвищення привабливості міст. Водночас для просування діяльності з управління територією та підвищення цінності території, що сприяє належному використанню земель, буде заохочуватися використання системи внесків для управління територією у межах відновлення громад за допомогою консультування та інших заходів із застосуванням відповідних посібників; б) інтеграція та

консолідація сільськогосподарських земель. Для забезпечення та ефективного використання високоякісних сільськогосподарських земель національні та місцеві органи влади спільно забезпечуватимуть належне застосування системи зон сприяння сільському господарству та дозволів на зміну цільового призначення земель. Підтримуватиметься матеріалізація планів для людських ресурсів та земель (визначення майбутнього використання земель у громаді на основі карти, що показує вікову структуру фермерів і наявність наступників), а також інтеграція та консолідація земель через посередницькі органи управління); в) інтеграція та консолідація управління лісами. Відповідно до Закону про управління лісами, якщо власники лісів не можуть здійснювати управління самостійно, муніципалітети отримують повноваження на управління лісами, а лісові ділянки, придатні для ведення лісового господарства, передаються лісгосподарським операторам для підвищення ефективності управління; г) сприяння «легкому» придбання земель для державних проектів. В умовах посилення та частішого природних катастроф уряд сприятиме раціоналізації придбання земель, перегляду стандартів компенсації та використанню спеціальної системи для земель з невідомими власниками, забезпечуючи належну експропріацію та підтримку місцевих органів влади [3];

2) заходи щодо належного використання мало використовуваних або невикористаних земель: а) сприяння операціям із мало використовуваними або невикористаними землями. Наприклад, для стимулювання використання мало використовуваних або невикористаних земель, включно з порожніми ділянками та будинками, або запобігання їх тривалому невикористанню, важливо, щоб право користування землею передавалося особам, які мають намір та можливість її використовувати. Зокрема податкові пільги для продажів мало використовуваних земель, де ціна відносно низька, зменшують фінансовий тягар для продавця та стимулюють продаж, сприяючи належному використанню та управлінню новим користувачем. Планується активне використання земельного банку; б) активізація інвестицій у мало використовувану або невикористовувану землю. Через сприяння використанню маломасштабних спеціальних спільних проектів у сфері нерухомості, створення середовища, сумісного з краудфандингом, відновлення місцевої маломасштабної нерухомості шляхом застосування спеціальних податкових заходів або інших заходів щодо спеціальних спільних проектів у сфері нерухомості чи інших дій буде сприяти належним угодам та використанню мало використовуваної чи невикористовуваної землі та нерухомості; в) підвищення доступності землі. Крім підвищення доступності землі шляхом консолідації та реорганізації землі і відокремлення володіння та використання на основі системи планів стимулювання встановлення прав на мало використовувану чи невикористовувану землю та спеціальних положень щодо консолідованого перепланування у межах проектів землеустрою, також здійснюватиметься відновлення житлових масивів шляхом запровадження різноманітних типів забудови, включаючи проекти реновації житлових комплексів (спрощені процедури для зняття обмежень цільового призначення чи дозволів для впровадження громадського транспорту тощо), підвищення зручності місцевого громадського транспорту та інші заходи. Це сприятиме запобігання появі нових мало використовуваних земель і їх належному використанню. Відповідно до особливостей регіону, належне використання землі буде просуватися шляхом розвитку, утримання та управління мало використовуваною землею як зеленої інфраструктури, наприклад, водоаккумуляційних територій, сільськогосподарських угідь і зелених зон, просування заходів із запобігання та зменшення шкоди від лих на основі використання екосистем (Eco-DRR) та іншими заходами. Наприклад, належне використання мало використовуваної землі буде просуватися через ефективний розвиток і збереження зелених зон та інших подібних територій шляхом використання системи заохочення до створення громадянами приватних зелених зон або системи призначення приватних осіб відповідальними за утримання зелених насаджень; г) сприяння використанню невикористовуваних сільськогосподарських земель. Згідно із Законом про сільськогосподарські землі (Закон №229 від 1952 року), якщо існують земельні ділянки, що не використовуються для обробки, то сільськогосподарська комісія проводить опитування власника цієї землі щодо його намірів стосовно використання цієї ділянки чи вживає інших заходів для сприяння належному використанню сільськогосподарських земель [3].

Отже, можемо визначити, що в Японії формування та реалізація земельної політики є самостійним напрямом діяльності уповноважених державою суб'єктів. За структурно-функціональним контекстом вона максимально наближена до вітчизняної практики, проте кардинально відрізняється від неї системністю, чіткою орієнтацією на довгострокове планування, високим рівнем інтеграції державних і приватних механізмів управління.

Окремо зауважимо, що цікавим є досвід «переналагодження земель». Йдеться про те, що у цій країні існує відповідний Закон, який регулює проведення переустрою землі. Наразі закон поділено на сім розділів, другий з яких має шість підрозділів, а третій – дев'ять. Мета закону полягає у сприянні створенню здорових міських територій та заохоченні суспільної користі шляхом ухвалення необхідних заходів для реалізації та розподілу витрат на проекти переналагодження земель (стаття 1). Згідно із законом, переналагодження земель означає зміну форми та стану земельних ділянок, а також встановлення або поліпшення суспільних об'єктів у зоні міського планування для забезпечення кращих громадських послуг та підвищення використання кожної ділянки (стаття 2.1). До суб'єктів, що реалізують відповідні проекти відносяться шість категорій (статті 3–3.3): фізичні особи; асоціації землевласників та орендарів; акціонерні товариства з упорядкування земель, створені землевласниками; префектурні або муніципальні органи влади;

Міністерство земельних ресурсів, інфраструктури, транспорту та туризму; а також Агентство міського відродження (центральный урядовий орган) та корпорації з питань житлового будівництва та міського розвитку (агентства префектур або муніципалітетів) [4, с. 34].

При цьому такі проекти потребують відповідного узгодження, окрім випадків їх реалізації державним сектором, адже за таких умов відповідний проект стає частиною генерального містобудівного плану. Проте кожен проект з реорганізації земель, що реалізується державним органом, залишається під наглядом ради з реорганізації земель, яка створюється для кожного проекту. Членами ради є представники землевласників та орендарів, обрані правовласниками [4, с. 34].

Також варто вказати, що в Японії діє Закон про національне планування землекористування (Закон № 92 від 1974 року) [5]. Метою цього Закону є сприяння комплексному та систематичному використанню національних земель у поєднанні із заходами, що вживаються відповідно до Закону про національне просторове планування (Закон № 205 від 1950 року), шляхом забезпечення необхідних питань щодо розробки національних планів землекористування, підготовки генеральних планів землекористування та вжиття заходів для контролю за земельними операціями або інших заходів для координації землекористування. Стаття 2 цього закону визначає, що: «враховуючи той факт, що національна земля є обмеженим ресурсом для громадян зараз і в майбутньому, і що земля є спільною основою для різноманітної діяльності повсякденного життя та виробництва, національна земля повинна використовуватися на основі основних принципів забезпечення здорового та функціонального способу життя та збалансованого розвитку національної землі, надаючи пріоритет суспільному добробуту та сприяючи збереженню природного середовища, а також приділяючи належну увагу природним, соціальним, економічним та культурним умовам регіонів» [5].

Отже, японська модель формування та реалізації земельної політики характеризується практикоорієнтованим спрямуванням, оскільки її ключовим змістом є не лише стратегічне планування, а й комплекс конкретних заходів, спрямованих на ефективне використання, управління та відновлення земельних ресурсів. Вона інтегрує необхідність забезпечення сталого міського розвитку, сільськогосподарського землекористування, лісового господарства та раціоналізації землеволодіння. Ключовими факторами її ефективності та результативності слід вважати: 1) пріоритет суспільних інтересів над приватними; 2) обмеження спекулятивних інвестицій як інструмент боротьби з неконтрольованим зростанням цін; 3) боротьба із земельними «схемами»; 4) комплексне планування землекористування, яке поєднує містобудівні, економічні, екологічні та соціальні аспекти; 5) відповідальність усіх суб'єктів – власників, органів влади, підприємств і резидентів; 6) інтеграція заходів із запобігання та ліквідації наслідків стихійних лих у земельну політику, що робить її важливою частиною національної безпеки; 7) прозорість процедур і захист прав громадян через механізми інформування, подання заперечень, апеляцій і залучення громадськості.

Таким чином, досвід Японії демонструє модель регулювання земельних відносин, яка може стати орієнтиром для України в умовах євроінтеграції та проведення земельної реформи, оскільки варто перейняти чітку систему планування та законодавчого врегулювання земельних питань, забезпечити дієвість наразі декларативної норми, що суспільний інтерес превалює над приватним. Нагальним є також забезпечення та належна реалізація процедур контролю ринкових операцій та ціноутворення на землю, що сприятиме прозорості, стабільності та зменшенню ризиків зловживань.

Доцільно використати, наприклад, досвід США, національний уряд яких, на відміну від Японії, має лише обмежені повноваження щодо регулювання землекористування. Згідно з федеральною системою, гарантованою Конституцією США, лише штати мають повноваження, які включають повноваження регулювати землекористування [6]. Однак у сфері землекористування всі штати делегують частину або всі ці повноваження своїм місцевим органам влади, зазвичай своїм муніципалітетам. Так муніципальні органи влади встановлюють деталі регулювання землекористування в межах своїх власних кордонів. Наприклад, Портленд створив Комплексний план (План), а також кодекс зонування, який реалізує План і встановлює зонування по всьому місту. На відміну від Орегона де уряди штату, округів та муніципалітетів мають спільні повноваження щодо регулювання землекористування [6].

Тому від США Україна може перейняти підхід децентралізації, який дозволяє органам місцевого самоврядування визначати власні правила землекористування відповідно до локальних особливостей, що підвищить відповідальність органів влади та врахує інтереси територіальних громад.

Висновок. Отже, маємо підтвердження того, що земельна політика проаналізованих країн не є аналогом вітчизняного контексту державної політики у сфері земельних відносин. Їх змістове наповнення суттєво відрізняється. Однак низка позитивних практик не тільки є цікавою та актуальною для впровадження в Україні, а й визначається нами як необхідність. До числа таких слід віднести: створення базового закону про землю, який стане фундаментом для узгодження всіх підзаконних актів, що регулюють сферу земельних відносин та основою для формування єдиної та системної державної політики у сфері земельних відносин; розгляд можливості спрощення процедур примусового вилучення невикористовуваних земельних ділянок, щоб стимулювати раціональне використання земель; впровадження податкових пільг, щоб стимулювати використання маловикористовуваних земельних ділянок; посилення адміністративного захисту прав землевласників та землекористувачів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Vdovenko N., Nakonechna K., Samsonova V. Mechanisms and tools of supply regulation in agricultural sector of economy. *Scientific bulletin of Polissia*. 2017. № 3(11). Vol. 1 S. 165-169. DOI:10.25140/2410-9576-2017-1-3(11)-165-169
2. Basic Land Act (Act No. 84 of 1989). Japanese Law Translation. URL: <https://www.japaneselawtranslation.go.jp/en/laws/view/4452/en>.
3. Basic Land Policy. Japanese Law Translation. URL: <https://www.japaneselawtranslation.go.jp/notice/167/15R310.pdf>
4. Land Readjustment: Concepts and Practice in Japan. Japan International Cooperation Agency. URL: https://www.jica.go.jp/Resource/jica-ri/publication/booksandreports/175nbg00000ltoak-att/LAND_READJUSTMENT_Chapter1_web.pdf
5. National Land Use Planning Act (Act No. 92 of 1974. Japanese Law Translation, URL: <https://www.japaneselawtranslation.go.jp/en/laws/view/3595/en>
6. Byron Shibata, Land-Use Law in the United States and Japan: A Fundamental Overview and Comparative Analysis, 10 Wash. U. J. L. & Pol'y 161 (2002). URL: <https://scispace.com/pdf/land-use-law-in-the-united-states-and-japan-a-fundamental-5cmd6hzvd1.pdf>

REFERENCES:

1. Vdovenko N., Nakonechna K., Samsonova V. (2017). Mechanisms and tools of supply regulation in agricultural sector of economy. *Scientific bulletin of Polissia*. № 3(11). Vol. 1 S. 165-169. DOI:10.25140/2410-9576-2017-1-3(11)-165-169 [In English].
2. Basic Land Act (Act No. 84 of 1989). Japanese Law Translation. URL: <https://www.japaneselawtranslation.go.jp/en/laws/view/4452/en>. [In English].
3. Basic Land Policy. Japanese Law Translation. URL: <https://www.japaneselawtranslation.go.jp/notice/167/15R310.pdf>. [In English].
4. Land Readjustment: Concepts and Practice in Japan. Japan International Cooperation Agency. URL: https://www.jica.go.jp/Resource/jica-ri/publication/booksandreports/175nbg00000ltoak-att/LAND_READJUSTMENT_Chapter1_web.pdf. [In English].
5. National Land Use Planning Act (Act No. 92 of 1974. Japanese Law Translation, URL: <https://www.japaneselawtranslation.go.jp/en/laws/view/3595/en>. [In English].
6. Byron Shibata (2002). Land-Use Law in the United States and Japan: A Fundamental Overview and Comparative Analysis, 10 Wash. U. J. L. & Pol'y 161. URL: <https://scispace.com/pdf/land-use-law-in-the-united-states-and-japan-a-fundamental-5cmd6hzvd1.pdf>. [In English].

Стаття надійшла до редакції: 18.05.2021

УДК 342.95:351.74

Федун Сергій Вікторович,
начальник відділу підвищення кваліфікації та
спеціалізації інституту післядипломної освіти
Харківського національного університету внутрішніх справ
<https://orcid.org/0009-0007-7656-9817>
e-mail: zaochka78@ukr.net

ПОНЯТТЯ, ОСОБЛИВОСТІ ТА ЗНАЧЕННЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЯК ОБ'ЄКТА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

У статті ґрунтовно розкрито поняття, особливості та значення післядипломної освіти поліцейських як об'єкта адміністративно-правового регулювання в сучасних умовах реформування правоохоронної системи України. Зосереджено увагу на тому, що якісна післядипломна освіта є ключовим чинником професійного розвитку співробітників Національної поліції, сприяє їхній адаптації до нових суспільних викликів, впровадженню сучасних стандартів у діяльність поліції та формуванню високої правової культури. У процесі дослідження здійснено аналіз наукових праць провідних правознавців, які заклали теоретичне підґрунтя для розвитку законодавчого забезпечення професійної підготовки поліцейських, проте питання післядипломної освіти часто залишалося на периферії наукової уваги та потребує подальшого комплексного осмислення. Визначено, що об'єктом адміністративно-правового регулювання у сфері післядипломної освіти виступає сукупність суспільних відносин, які виникають і розвиваються у зв'язку з удосконаленням професійної підготовки поліцейських, а також механізми їх нормативного забезпечення в умовах змін законодавства, реформ безпекового сектору та особливих обставин, зумовлених правовим режимом воєнного стану. Значну увагу приділено аналізу спеціального законодавства, зокрема Закону України «Про Національну поліцію» та Закону України «Про вищу освіту», які визначають загальні засади, особливості та різновиди